

tíðindablaðið

socialurinn

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevarkj: p/f socialurinn

Fyrirlestjóri og blaðstjóri: Tófrinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hagní Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f socialurinn. Prent: p/f pressan 1981

SOSIALURIN hevur enn einaferð fingið rætt. Hesaferð viðvíkjandi ætlanum landsstýrisins at privatisera lastbilarnar hjá Strandferðsluni. Tað var seinasta týsdag, vit seinast skrivaðu um hetta mál, og vit hava eisini gjørt tað fyrr. Vit vístu á ætlanir landsstýrisins um at privatisera strandferðslururnar eftir landi og ávaraðu ímóti hesi ætlan.

SERLIGU orsøkir okkara til at mótmæla ímóti hesum er, at tænastustøðið fer at lækka. Kommunikatiónin millum bygdin, sum er so sera neyðug, verður neyvan so góð sum í dag eftir at privatir yvirtaka ruturnar og reka hesar eftir peningaligum fortreytum o.s.fr.

EINKI er at ivast í, at høvuðsor-søkin til, at landsstýrið fer at privatisera hesar rutur er, at verandi borgarliga samgonga ikki tolvir at síggja ein vælviðandi almennan stovn. Ein stovn, sum veruliga røkir sínar skyldur. Harnæst kemur hin mikið umrøddi vinnu- og kenningapolitikur landsstýrisins.

OG VIÐVÍKJANDI hesum sein-

asta liggur nú kanska væl fyri at hjálpa sínum egnum. Sambært Dagblaðið skulu »Reyður« lastbilarnir seljast til áhugaðar fyri ein rættan prís. Hver man skula avgera hvør hin rætti prísurin verður?

SAMSTARVIÐ millum teir privatu skal vera í neyvari samvinnu við Strandferðsluna sigur Dagblaðið, og leggur aftrat, at ætlanin er at brúka pakkhúsin hjá ST. sum goymslu og uppskipanarstöð. Tá er lagað manni.

Í DAGBLAÐNUM sigur landsstýrismaðurin, sum hevur Strandferðsluna um handi, at lastbilarnir hava fyrr givið hall, men nú fer ívaleytt at bera betur til. Miðað verður ímóti, at farmaflutningurin skal bera seg og gevur avlop fram eftir. Tað ljóðar gott, men hugsa vit so um, hvussu hetta skal lata seg gera, so er tað minni gott. Einasti máti er sjálvsagt at seta farmagjaldið munandi upp, og tað fer so sanniliga at ganga serliga útyvir tær bygdir, sum ikki liggja sentralt. Tað vil siga, at tær bygdir, sum frammanundan eru illa fyri, skulu revsast enn meira. Hetta er tað borgarliga samgongan kallar bygdamenningarpolitikur.

Teir hava spart men teir hava rikið klassapolitik

Dimmalætting slær týsdagin í síðstu viku stórt upp, at teir borgarligu eru farnir at gjalda skuldina, sosialdemokratarnir lögdu eftir seg.

Í greinini verður m.a. sagt, at tað var tað stóra hallið á fjggjarlógini og hallið á gjaldsávvanum sum gjørdur, at tað var torført hjá sosialdemokratunum at varðveita stjórnarleiðsluna.

Lagt verður afturat, at sjálvt um stjórnnin sá álvarsemi í eyguni, so hevði hon við sínum innaru linjum ikki møguleika at koma til tær støðutakanir, ið skuldu til.

Tað er ikki nakað nýtt, at donsku sosialdemokratarnir í nógv ár sóu, hvønn veg tað bar. Longu fyrst í sjeytiárunum arbeidði m.a. sokallaði »sparibandin« hjá Per Hækkerup, sála. Og gjøgnum sjeytiárin vóru mangar semjur gjørdar við teir borgarligu um skerjingar og sparringar.

Men fyrraárið, ella

áriðfyri, bar uppfatur skjótari á skeiva borðið. Og Knud Heinesen, sum tá helst ikki sat í stjórnni, visti á, at helt henda gongdin fram, kom landið móti tromini — og politiska orðaskiftið um »Danmark nær afgrunden« kyknaði.

Til hetta skal kortini tilskilast, at øll árin seinast í 70-unum og fyrst í 80-unum arbeidði danska stjórnnin av øllum alvi fyri at betra um kappingarfori og búskapin yvirhøvur. Og tey, sum fylgja við, minnst, at danska stjórnnin fekk rós — ella »ug« sum tað stóð í donskum bløðum — frá OECD fyri einum tveimum árum síðani (búskaparligi felagskapurin hjá vestanlondunum).

Teir borgarligu søgdu nei

Um teir stóru trupulleikarnar ifjor, so er tað ikki rætt, at tað var av innanhýsis-orsøkum, at

politisk viðmerking

javnaðarstjórnnin ikki røkk.

Danska stjórnnin kom við eini spariætlan, sum miðjaði ímóti at spara 10 milliardir. Harafturat vildi hon leggja skatt á rentutílskrivingina í pensiónsgrunnunum, soleiðis at nakrar milliardir fingust tann vegin. Men teir borgarligu flokkarnir søgdu nei. Teir vildu spara 20 milliardir. Vildu ikki hoyra talan um 10. Og blankt avvistu teir skattin á rentutílskrivingina hjá pensiónskassunum. Ti sá stjórnnin ongan møguleika at halda fram, og legði frá sær.

Danmark fekk eina borgarliga stjórnn. Hyggja vit eftir sparringunum hjá hesi stjórnni, sum hevur fært ein óhugnaligan

klassapolitik, so hevur hon klárað at spart 17 milliardir.

Men tað sum hon ikki vildi hoyra grett — pensiónskassaskatt — hevur hon framt. Vit minnst allar tær øgiligu yvirskriftirnar við sitatum hjá borgarligum politikkarum móti pensiónskassunum.

Við pensiónsskattinum hevur stjórnnin fingið fyra milliardir. Við øðrum orðum hevur hon bert klárað at sparað nakrar heilt fáar milliardir meira enn boðið hjá sosialdemokratunum.

Sparingin rakt tann veikara

Men tað er eitt stórt men. Hvussu hevur hon fingið hesar milliardirnar og hvørjum hevur hon tikið tær frá, og hvørji merkja avleiðingar av hesum ísakalda klassapolitikinum: tær barnariku familjurnar, tey undir útbúgv-ing, tey arbeiðsleysu, pensiónistarnir og sjúk!

Barnatílskot er skert, barnagæðsgjald er fleir-faldað í summum komm-unum, fólk hava ikki ráð at gerast sjúk vegna so-

kallaða »karens-dagin« og viðurskiptini hjá teimum arbeiðsleysu — teimum samfelagið ikki hevur brúk fyri — eru versnað fleiri vegir.

A hesum økjum vildu sosialdemokratarnir ikki spara, soleiðis at vit aftur kunnu tosa um eitt sam-felag, sum ikki rúmar øll. Sosialdemokratarnir vildu ganga við til at rudda upp, men ikki til at gera livið hjá teimum veikaru upp-aftur verri.

Afturat hesum skal leggjast, at arbeiðsloysið sjálvt er vaksið og útlitini eru avgjørt ikki góð. Talið veksur støðugt. Politikur-in hjá sosialdemokratunum at minka um arbeiðsloysið kostaði dyrt búskaparliga, men hetta valdu teir so.

Teir borgarligu eiga sin lut

At enda verður sagt í Dimmu, at tað er teirra ósketni (hjá sosialdemo-kratunum), sum nú má gjaldast.

Tað verður ofta kastað eftir sosialdemo-kratunum, at Danmark er fjggjarlig hart koyrt. Kanska serliga í før-

oyskum bløðum.

Fyri stuttum læs eg eina viðmerking frá borgar-ligum, politiskum eygleið-ara. Hesin segði m.a., at vit kunnu als ikki bara geva sosialdemokratunum skyldina, tí ein ella annar borgarligur flokkur, og ofta fleiri, hava altið luttikið í øllum avgerð-unum. Ti er tað ov biligt bert at kasta eftir sosial-demokratunum, visti hesin á.

Donsku sosialdemokrat-arnir hava ikki runnið undan ábyrgdini. Teir standa við tað, sum teir hava framt, og vilja enn sum áður fremja sína stevnu um at skapa javn-bjóðis kor og møguleikar fyri øll, hóast búskapar-ligu vánirnar ikki eru góðar í letuni.

Um Dimmalætting ikki veit tað, so skal upplýst, at tað eru ikki javnaðar-menninir, sum vilja privatisera, og t.d. áleggja teimum, ið verða innlögð á sjúkrahús, eitt gjald fyri hvønn sjúkragigan. Harafturimóti ideologisku — um man so kann siga — broður Sambandsflokksins, teir borgarligu flokkarnir.

jóhann

Óhugnaligar avleiðingar — eisini fyri útbúgvandi

»Óhugnaligar avleið-ingar«, soleiðis skrivaði mál-gagn Sjálfstýrisflokks-ins einaferð í august mánaði, — tá tosað var um teir ólukkudýr, sum ikki vóru før fyri at greiða sær úr skattaefirstøðunum, til nýggja skattaskipanin kemur í gildi.

Og vist vera tær óhugnaligar.

Og Vit útbúgvandi verða at telja ímillum tey, fyri hvønn samtíðar-skattaskipanin, í tí líki, hon er sett fram í, fer at fáa alt annað enn hugna-ligar avleiðingar.

Nógv eru tey, ið noyðast at arbeiða — antin áðrenn, ella ímeðan tey ganga í skúla, fyri at fáa ráð at liva. Og so ljóðar tað so skemtiliga: »Tit, ið hava stríðst fyri at forvunnið til dagsins breyð fyri at fáa ráð at ognar tykkum eina útbúgv-ing — og sum higartil hava fingið loyvi til útsatt skattin, til tit eru liðugt útbúgv-ing; og fáa møguleika at gjalda tað, tit skylda tí samfelagi, (sum sjálvandi onki skyldar tykkum, tí tað saktans kann liva uttan útbúgv-ing fólk) — nú skulu tit sleppa at gjalda allan henda skatt, uttan mun til, um tit enn hava eina inntøku ella ikki!«

»Komið úr skattaefirstøðuni; tað er best fyri tykkum sjálvi, so fáa tit ikki trupulleikar av tí

seinni!« ljóðaði tað so ljómandi frá Jógvan Sundstein. Hetta var óivað meint til tey, sum beinleiðis skylda skatt, og ikki til okkum, ið lógliga hava fingið hann útsettan, til vit eru liðugt við skúlan.

Men, hallelujah, nú kemur tað sama at galda fyri okkum eisini. Tann óbeinleiðis áheitanin, vit hava fingið, ljóðar:

»Loypið úr skúlanum, arbeiðið sum um ein ávisur var í hølum tykkara, fyri at tit ikki fáa, (ja, eg veit ikki hvønn), uppá kropp tykkara, at krevja at tit gjalda tað, tit ívaleytt ikki hava eitt oyra til nú!«

Ja, so royna vit at lýða boðum teirra altvaldandi: — Umsóknir í eyst og í vest; hvar er arbeiði at finna?

»Ongin hevur brúk fyri tykkum, tí tit onga útbúgv-ing hava!«

— Tað er púra logiskt: — Antin ganga tit í skúla; kanska tí, tit onki arbeiði finna, ella tí sam-felagið ikki hevur brúk fyri teimum, ið onga útbúgv-ing hava.

— Ella ganga tit á kroppin á hvørjum ar-beiðsgevara — fyri at fáa ráð at gjalda henda væl-signaða skatt.

So einfalt er tað. Hvussu stórt, arbeiðsloysisprosentíð í

Føroyum er í dag, hava okkara høgur fyri stutt síðani almannakunngjørt, at teir ikki hava tíð og ar-beiðsmegi (!!) at rokna út!

Eins og teir heldur ikki hava tíð at lata uppskotið til samtíðarskattaskipanina fáa eina rættuliga viðgerð á tingi. Var hon so illa gjørd, at teir ikki tordu at lata hana annað enn hurrast ígjøgnum.

Livst, so spyrst.

Nú hava tey so fyribils útsett at seta hesa skipan í gildi.

Vónandi kemur okkurt skilagott uppskot fram, sum gevur okkum betri livitreytir.

Men av tí, tað tykist, sum um ongin vil taka sær av okkara máli, latið okkum gera okkurt sjálvi eisini!

Vit næmingar hava eitt felag, LFU. Vónandi tekur hetta felag okkara sær av hesum spurningi, ongan-tíð ov skjótt, um ongin annar vil lata við seg koma. Men vit eiga øll at stuðla teimum.

Tit næmingar vita best sjálvi, hvussu stóða tykk-ara er.

Visið at tit eru till! (Hóast okkara fólkavaldu royna at gloyma tað).

Takk fyri upptøkuna.

»Optimistiskur næmingur hóast alt!«